

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра Економічного аналізу та фінансів

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання кваліфікаційної роботи

**освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з фінансів
галузі знань 0305 Економіка і підприємництво
напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»**

Дніпропетровськ
2013

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з фінансів галузі знань 0305 Економіка і підприємництво напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» / О.С.Галушко, Н.М.Штефан. – Д.: Національний гірничий університет, 2013. – 28 с.

Автори:

О.С.Галушко, доктор економічних наук, професор

Н.М. Штефан, кандидат технічних наук, доцент

Затверджено до видання методичною комісією галузі знань 0305 Економіка і підприємництво напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» (протокол №2 від 15.04.2013).

В методичних вказівках викладені основні вимоги до змісту, структури, тематики та порядку виконання та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит». Методичні вказівки призначені для використання студентами денної, заочної, вечірньої форми навчання, а також екстернів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит».

Рецензент : Доктор. економ. наук., проф. Ковальчук К.Ф.

Відповідальний за випуск завідувач кафедри економічного аналізу та фінансів
д-р екон. наук, проф. Галушко О.С.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2 ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА, НАКОПИЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ	5
2.1. Вибір (формування) теми кваліфікаційної роботи бакалавра ...	5
2.2. Розробка плану виконання кваліфікаційної роботи бакалавра..	8
2.3. Пошук літературних джерел	10
2.4. Аналіз змісту літературних джерел	10
2.5. Підготовка матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра	11
3 СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	12
4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	16
4.1. Загальні вимоги	16
4.2. Нумерація	17
4.3. Ілюстрації	18
4.4. Таблиці	18
4.5. Формули	19
4.6. Посилання на літературні джерела	19
4.7. Оформлення списку використаних джерел	19
4.8. Оформлення додатків	20
5 ОРГАНІЗАЦЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА ..	20
6 ДОДАТКИ	22

ВСТУП

Кваліфікаційна робота бакалавра є завершальним етапом отримання студентом кваліфікаційного рівня “ бакалавр ” галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508 - фінанси і кредит. В кваліфікаційній роботі студент повинен використати всю сукупність знань, які він отримав на протязі всього строку навчання. Важливим для якісної підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра є засвоєння таких нормативних дисциплін підготовки бакалавра, як “Фінанси підприємств”, “Інвестування”, “Економічний аналіз”, “Фінансовий аналіз”, “Фінансовий ринок” та вибіркових дисциплін “Фінансова діяльність суб’єктів господарювання”, “Фінанси підприємницьких структур”, що вивчаються за вибором вищого навчального закладу.

Методичні вказівки ґрунтуються на вимогах чинного законодавства України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, Освітньо-професійної програми та Освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508 - фінанси і кредит.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Згідно з чинним законодавством, здобуття кваліфікації бакалавра підтверджується державною атестацією, яка здійснюється державною екзаменаційною комісією на підставі результатів державних іспитів та захисту кваліфікаційної роботи після виконання відповідної освітньо-професійної програми підготовки бакалавра.

На цьому етапі майбутні фахівці повинні закріпити набуті теоретичні і практичні знання і самостійно здійснити вирішення однієї з задач підвищення ефективності використання фінансових ресурсів конкретного суб’єкту господарювання (підприємства, фінансово-кредитної установи) або розпорядника фінансових ресурсів на рівні органів міського самоврядування, виявити чинники, що гальмують досягнення високого рівня ефективності використання фінансових ресурсів, обґрунтувати конкретні заходи, які підвищують ефективність їх використання, розрахувати очікувану ефективність реалізації запропонованих заходів .

Основними завданнями виконання та захисту кваліфікаційної роботи є:

- визначення методики аналізу та визначення напрямків підвищення ефективності використання фінансових ресурсів обраного об'єкту дослідження;
- проведення всебічної діагностики ситуації щодо ефективності використання фінансових ресурсів із застосуванням сучасного інструментарію;
- розробка та оцінка альтернативних підходів до вирішення означеної у темі кваліфікаційної роботи задачі підвищення ефективності використання фінансових ресурсів;
- економічне обґрунтування запропонованих заходів (рішень) та визначення прогностичних показників ефективності використання фінансових ресурсів за умови реалізації запропонованих заходів (рішень);
- підготовка доповіді та наочних матеріалів, що передають основний зміст кваліфікаційної роботи та пропозиції автора, з подальшим їх публічним захистом.

Інформаційною базою при виконанні кваліфікаційної роботи бакалавра є звітні матеріали суб'єкту господарювання (розпорядника фінансових ресурсів), зібрані студентом в період виробничої практики, закони України, нормативна документація з питань економічного розвитку фінансової системи, її окремих ланок, необхідна методична, навчальна, наукова (монографії та періодична фахова) література.

2. ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА, НАКОПИЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ

2.1. Вибір (формування) теми кваліфікаційної роботи бакалавра

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра це формулювання її об'єкта й предмета, назви задачі, яку планується вирішити.

Тема кваліфікаційного дослідження повинна бути **актуальною**, тобто спрямованою на подолання протиріччя практики: треба щось зробити (вирішити), але не використовуються чинні, сучасні інструменти та методи. Актуальність теми кваліфікаційної роботи повинна обґрунтуватися у вступі до неї.

Вибір теми кваліфікаційної роботи є важливим етапом її виконання, вона має ілюструвати те головне, про що в ній йдеться.

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» повинна:

- відповідати напряму підготовки (6.030508 - фінанси і кредит);
- бути актуальною;
- мати, по можливості, коротке формулювання;
- відповідати суті задачі, що вирішується;
- вказувати на мету і завершеність кваліфікаційної роботи бакалавра;
- іноді, для більшої конкретизації, до назви можливо додати невеликий (4-6 слів) підзаголовок.

У назві кваліфікаційної роботи бакалавра треба уникати виразів, що не відображають сутність завдання та його мету (наприклад: «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...» і т. ін.).

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра повинна виконуватись на матеріалах, зібраних ним в період проходження переддипломної практики.

Теми кваліфікаційних робіт бакалавра визначаються випускаючою кафедрою - кафедрою економічного аналізу і фінансів.

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра визначається і закріплюється на початку процесу дипломування, в залежності від місця переддипломної практики та стану об'єкту, який слугував студенту джерелом звітних даних. У більшості випадків вона обирається зі списку, рекомендованого кафедрою економічного аналізу і фінансів ДВНЗ «Національний гірничий університет» (дивись перелік тематики, додаток А даних методичних рекомендацій). Проте студенту надається право вибору теми кваліфікаційної роботи, подання на розгляд керівника та кафедри пропозицій щодо своєї тематики з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки.

Сформований список тем, обраних бакалаврами й узгоджених з їх керівниками, затверджується на засіданні кафедри і передається в деканат фінансово-економічного

факультету для включення у наказ (Додаток А).

Кваліфікаційна робота бакалавра дає йому можливість реалізувати задуману ідею. Для якісного виконання цього задуму, при виборі теми доцільно обрати задачу порівняно вузького плану з тим, щоб можна було її глибоко проробити.

Якщо студент не може сам обрати тему для своєї кваліфікаційної роботи, він вправі звернутися за консультацією до свого керівника.

Обрати тему кваліфікаційної роботи студенту можуть допомогти такі прийоми: практична робота у фінансових службах підприємств, у фінансово-кредитних установах та фінансових підрозділах державних структур (місцевих органів влади, тощо) при проходженні переддипломної практики; ознайомлення з новітніми методичними розробками в галузі управління фінансами.

При обранні теми кваліфікаційної роботи бакалавра необхідно також ознайомитися з аналітичними оглядами і статтями в спеціальних періодичних виданнях, консультуватися зі спеціалістами-практиками, які володіють інформацією про важливі питання, які потребують вирішення.

Теми кваліфікаційних робіт бакалавра закріплюються за студентами при поданні ними їх особистих заяв, що пишуться за формою, наведеною нижче (с. 8.)

Обравши тему, бакалавр повинен сформулювати **мету** кваліфікаційної роботи, її **предмет** і **об'єкт**, а також конкретні **задачі**, які йому необхідно вирішити для досягнення цієї мети.

Для цього необхідно визначити, у чому полягають сутність запропонованої ідеї, актуальність теми і практична цінність. Це значно полегшить вибір теми.

Обрана тема, а також керівник кваліфікаційної роботи бакалавра затверджуються наказом ректора ДВНЗ „Національний гірничий університет”.

Керівником кваліфікаційної роботи бакалавра, призначається, як правило, доцент випускаючої кафедри. Крім того бакалавру, в залежності від характеру тематики, якій присвячена його кваліфікаційна робота, забезпечується можливість одержання консультацій по таких спеціальних питаннях, як економіко-математичне моделювання, використання стандартного програмного забезпечення, або по розробці програмного забезпечення самим студентом, іноземна мова (у випадку, якщо кваліфікаційна робо-

та виконується іноземною мовою), юридична консультація.

Декану фінансово економічного факультету
Інституту економіки
ДВНЗ «Національного гірничого університету

_____ (вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові декана)

від студента гр. _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові студента)

Заява

Прошу затвердити мені таку тему кваліфікаційної роботи бакалавра:

_____ (Підпис студента)

“ ___ ” _____ 20__ р.

Погоджено:

Керівник кваліфікаційної роботи бакалавра _____

_____ (ступінь, звання, посада, П.І.П)

Зав. кафедрою ЕАіФ _____ д.е.н., проф.. Єрмошкіна О.В.

_____ (підпис)

Керівник кваліфікаційної роботи бакалавра допомагає студенту оцінити можливі варіанти рішень, але вибір рішень - це задача самого бакалавра. Він, як автор кваліфікаційної роботи, відповідає за прийняті рішення та достовірність отриманих результатів.

2. 2. Розробка плану виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.

Передумовою виконання будь-якої науково-практичної розробки є наявність плану її здійснення. З урахуванням специфіки творчого процесу такий план повинен передбачати все, що можна заздалегідь спланувати.

Планування роботи студента над кваліфікаційною роботою бакалавра починається з упорядкування робочого плану, що являє собою своєрідну наочну схему її виконання. Такий план використовується на перших стадіях роботи, дозволяючи ескізно уявити задачу, яка стоїть перед студентом, в різноманітних варіантах. Це істотно по-

легшує керівникові кваліфікаційної роботи бакалавра її оцінку, як з точки зору загальної позиції студента – виконавця, так і з точки зору структури його кваліфікаційної роботи.

Робочий план розробляється при особистій участі керівника кваліфікаційної роботи бакалавра і починається з формулювання задуму щодо вирішення обраної задачі. Спочатку робочий план тільки в основних рисах дає характеристику предмету дослідження, проте надалі план може і повинен уточнюватись. Основна задача, що стоїть перед кваліфікаційною роботою в цілому, повинна залишатися незмінною.

Робочий план має вільну форму. Зазвичай він складається з переліку розташованих у стовпчик рубрик, пов'язаних внутрішньою логікою виконання завдань обраної теми, що дозволяють забезпечити обґрунтованість і достовірність отриманих результатів.

Студенту, після упорядкування плану кваліфікаційної роботи, необхідно усвідомити черговість і логічну послідовність робіт.

План повинен бути гнучким, щоб його можна було корегувати з урахуванням виявлених в процесі виконання роботи резервів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Керівник кваліфікаційної роботи бакалавра не тільки бере участь у розробці робочого плану кваліфікаційної роботи бакалавра, але і веде з її автором іншу роботу, зокрема: рекомендує необхідну літературу, довідкові, статистичні й архівні матеріали й інші джерела за обраною студентом темою; проводить систематичні, передбачені розкладом, консультації; готує студента до апробації результатів кваліфікаційної роботи на конференціях; бере участь у публікації результатів розробок студента; оцінює зміст виконаної кваліфікаційної роботи, як за розділами, так і в цілому; дає згоду на подання кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту.

Таким чином, керівник кваліфікаційної роботи бакалавра здійснює методичну допомогу, систематично контролює виконання роботи, вносить корективи, дає рекомендації про доцільність прийняття того або іншого рішення, а також дає висновок про готовність роботи в цілому.

2.3. Пошук літературних джерел

Одним з важливих етапів написання кваліфікаційної роботи бакалавра, який забезпечує обґрунтованість її результатів, їх достовірність є пошук та аналіз літературних джерел.

Приступаючи до аналізу літературних джерел студенту необхідно продумати порядок пошуку і приступити до упорядкування картотеки (або списку) літературних джерел за обраною темою.

Перегляду повинні бути піддані всі види джерел, зміст яких пов'язаний з темою дослідження. До них треба віднести перш за все чинну законодавчу базу: усі рішення повинні студентом прийматися у відповідному правовому полі (відсутність у роботі відповідної законодавчої бази свідчить про недостатню обґрунтованість прийнятих студентом рішень); наявну офіційну методичну базу: студент повинен показати у своїй роботі, що він володіє сучасними методиками пошуку резервів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів; матеріали, опубліковані у фахових вітчизняних виданнях, монографіях, закордонних виданнях, рукописи звітів про науково-дослідні роботи, дисертації, депоновані рукописи, звіти спеціалістів про закордонні відрядження, матеріали закордонних фірм, в яких висвітлюються сучасні підходи до вирішення практичних завдань при здійсненні діяльності суб'єктів господарювання, у діяльності фінансово-кредитних установ, при формуванні, розподілі та використанні фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування.

2.4. Аналіз змісту літературних джерел

Вивчення літератури за обраною темою доцільно починати з загальних робіт, щоб одержати уяву про основні питання, які стосуються обраної теми, а потім переходити до пошуку нового матеріалу.

Вивчення публікацій бажано проводити у наступній послідовності:

- загальне ознайомлення з твором в цілому по його змісту;
- швидкий перегляд всього змісту;

- читання у порядку послідовності розташування матеріалу;
- вибіркоче читання певної частини твору;
- конспектування матеріалу, який є цікавим з точки зору розробки обраної теми кваліфікаційної роботи бакалавра;
- критична оцінка законспектованого, його редагування і запис фрагменту тексту майбутньої кваліфікаційної роботи бакалавра, в якому дається критичний аналіз методичних підходів, висвітлених у певному літературному джерелі, а також можливі шляхи використання проаналізованих методичних підходів для вирішення практичних завдань підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

2.5. Підготовка матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

Збір даних для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра студентом здійснюється при проходженні студентом переддипломної практики на підприємстві (в банку, податковій службі, страхових та інвестиційних компаніях – в залежності від теми, що розробляється).

У процесі визначення мети і завдань кваліфікаційної роботи бакалавра, вивчення методичних підходів до вирішення поставлених у роботі завдань, наявності звітних даних, що зібрані на переддипломній практиці, студент формує перелік вхідних даних, які необхідні для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.

З метою швидкої та якісної систематизації вхідних даних студент повинен:

- визначитись з методикою розрахунків, які будуть здійснюватись у кваліфікаційній роботі при пошуку напрямків підвищення ефективності використання фінансових ресурсів;
- використовуючи формули розрахунків, визначити перелік необхідних даних, їх умовні позначення та розробити таблиці вхідних даних, бажано, у електронних таблицях Excel;
- погодити зміст цих таблиць з керівником кваліфікаційної роботи бакалавра.

В подальшому, таблиці вхідних даних є **необхідною складовою додатків** до кваліфікаційної роботи бакалавра.

При формуванні статистичних даних студент повинен забезпечити їх достовірність та перевірити їх достатність для обґрунтування рішень, що приймаються у роботі та забезпечують достовірність отриманих результатів.

3. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з таких частин:

титульний листок;

- завдання на виконання кваліфікаційної роботи;
- реферат;
- зміст (план);
- вступ;
- розділ 1;
- розділ 2;
- розділ 3;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки.

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра не повинен перевищувати 80 сторінок друкованого тексту.

Титульний аркуш (1 стор.) формується у відповідності з додатком В.

Завдання на виконання кваліфікаційної роботи бакалавра (1 стор.) оформлюється у відповідності з додатком С.

Реферат (1 стор.) це короткий виклад змісту роботи. Реферат має на меті початкове ознайомлення зі змістом кваліфікаційної роботи бакалавра і доцільністю виконання обраної студентом теми.

Реферат містить:

- назва теми;

- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- структура роботи (кількість сторінок, таблиць, рисунків, додатків);
- суть представлених матеріалів окремо по кожному розділу (1-2 речення на розділ);
- основні висновки і пропозиції (до п'яти);
- ключові терміни, які характеризують роботу (до 10 термінів).

ЗМІСТ (1-2 стор.) включає частини:

ВСТУП (2-3 стор);

РОЗДІЛ 1 в складі 3-х підрозділів (20-30 стор) та висновків по розділу 1;

РОЗДІЛ 2 в складі 3-5 підрозділів (40-50 стор) та висновків по розділу 2;

РОЗДІЛ 3 в складі 2-х підрозділів (10-20 стор.) та висновків по розділу 3 (при цьому підрозділ 3.2 повинен бути присвячений охороні праці);

ВИСНОВКИ (3-5 стор.);

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ (1-2 стор.);

ДОДАТКИ (1-10 стор.).

ВСТУП повинен містити обґрунтування вибору задачі, яка вирішується у кваліфікаційній роботі бакалавра та завдань, які ставляться в роботі, а також можливих шляхів їх вирішення в межах обраної теми і об'єкта дослідження.

Для цього у вступі необхідно відобразити:

- актуальність теми (важливість вирішення обраної задачі, методичні і практичні аспекти її вирішення);
- мета кваліфікаційної роботи (стислий виклад мети кваліфікаційної роботи у відповідності з завданням);
- завдання, які необхідно вирішити в процесі виконання кваліфікаційної роботи бакалавра для досягнення її мети (змістовна частина завдань повинна співпадати з змістовною частиною плану роботи);
- об'єкт, який розглядається к кваліфікаційній роботі бакалавра (процес, який планується дозволить підвищити ефективність використання фінансових ресурсів);

- предмет дослідження (стислий виклад методичної бази, яка використовується при виконанні кваліфікаційної роботи бакалавра);
- інформаційна база виконання кваліфікаційної роботи бакалавра (повна назва підприємства, установи, організації звітні дані якої слугують вхідними даними для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра, перелік основних джерел фактичної інформації, які використав автор);

РОЗДІЛ 1 (теоретико-методичний) повинен складатись з трьох підрозділів. В першому підрозділі першого розділу необхідно розкрити суть і економічний зміст задачі, що вирішується у кваліфікаційній роботі бакалавра, її роль, і місце у підвищенні ефективності використання фінансових ресурсів, законодавчу базу, яка стосується об'єкту кваліфікаційної роботи бакалавра. В другому підрозділі першого розділу необхідно проаналізувати існуючі методичні підходи до вирішення поставленої у кваліфікаційній роботі бакалавра задачі в цілому та її складових частин, у першу чергу чинні методики на нормативні матеріали, зміст яких стосується об'єкту та предмету кваліфікаційної роботи бакалавра. В третьому підрозділі першого розділу необхідно проаналізувати і обґрунтувати на теоретичному рівні чинні методичні підходи до розробки основних напрямків підвищення ефективності функціонування фінансових ресурсів використання яких розглядається.

У **РОЗДІЛІ 2** (аналітично-діагностичний) потрібно, з використанням обраних у РОЗДІЛІ 1 методик аналізу, розкрити стан використання відповідних фінансових ресурсів на підприємстві (установі, організації). Для цього необхідно дати загальну характеристику підприємства з точки зору основних напрямків його діяльності, ринкових позицій, наявності стратегічних цілей, загальних тенденцій розвитку за останні роки та перспектив на майбутнє, що має бути підтверджено аналізом динаміки відповідних даних за останні 3-5 років (підрозділ 2.1).

Після цього слід зосередитись на більш детальному аналізі тих сторін та показників функціонування підприємства (внутрішніх та зовнішніх), які безпосередньо пов'язані з тематикою роботи (підрозділ 2.2). Дуже важливо всебічно проаналізувати фінансовий стан підприємства, подати економічну інтерпретацію виявлених тенденцій, визначити причини, взаємозв'язки і можливі наслідки збереження факти-

чного стану використання фінансових ресурсів. Розробки, що здійснюються у розділі 2 повинні базуватися на достатній інформаційній базі, яка подається у вигляді таблиць, діаграм, графіків, схем.

Слід зауважити про необхідність здійснення аналізу фактичних даних, що безпосередньо стосуються обраної тематики і дозволяють виявляти проблеми підприємства (установи, організації) з питань, що досліджуються.

Таким чином, другий розділ висвітлює причинно-наслідкові зв'язки в процесі функціонування фінансів об'єкту, що розглядається, та завдання, яке потребує вирішення.

У **РОЗДІЛІ 3** (конструктивно-рекомендаційний) необхідно обґрунтувати пропозиції щодо усунення виявлених у другому розділі недоліків і проблем, які можуть постати перед підприємством (організацією, установою) у майбутньому. Ці пропозиції повинні мати аналітичне обґрунтування кожного варіанту, розрахунок його ефективності при співставленні з альтернативними варіантами. Обраний варіант повинен бути всебічно обґрунтованим і містити як вихідні дані, так і прогностичні показники використання фінансових ресурсів. На основі зіставлення очікуваних результатів по розробленим варіантам приймають рекомендації щодо найкращого з них. Доречним у виконанні цього розділу буде також рекомендація механізму впровадження запропонованих заходів.

В цьому ж розділі, використовуючи матеріали практики, необхідно надати основні положення охорони праці на підприємстві, в установі та організації, нормативні її умови. Цей підрозділ є обов'язковим і якість його виконання оцінюється керівником кваліфікаційної роботи бакалавра, як і інші підрозділи.

Як було сказано вище, кожен з підрозділів повинен супроводжуватись висновками, а в кінці основної частини кваліфікаційної роботи бакалавра повинні бути зроблені загальні **ВИСНОВКИ** по роботі.

У **ВИСНОВКАХ** у формі тез викладаються результати кваліфікаційної роботи (а також кожного з її розділів). Їх зміст повинен розкривати розв'язання тих задач, які були поставлені у вступі до роботи (по розділам та роботі в цілому).

Після висновку у кваліфікаційній роботі бакалавра наводиться **СПИСОК**

ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ. На кожне наведене у переліку літературне джерело повинно бути посилання у рукописі кваліфікаційної роботи. Якщо її автор наводить у роботі ті чи інші запозичені факти або цитує роботи інших авторів, він повинен обов'язково зазначити шляхом посилання на відповідне джерело, звідки взяті наведені матеріали. Не припустимо включати до бібліографічного списку ті літературні джерела, на котрі немає посилань у тексті кваліфікаційної роботи і котрі фактично не були використані при виконанні дослідження. Також неприпустимо наводити текст з того чи іншого джерела (включаючи статистичні дані), не посилаючись на нього. Керівник кваліфікаційної роботи бакалавра перевіряє її текст на оригінальність за допомогою програми «Антиплагіат».

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

4.1. Загальні вимоги

Відповідно до Конституції України, Закону України про мови, Закону України “Про вищу освіту”, кваліфікаційна робота бакалавра має виконуватись державною мовою.

Текст кваліфікаційної роботи повинен викладатися сучасною літературною мовою з використанням загальноприйнятої наукової термінології, не мати граматичних та стилістичних помилок.

Кваліфікаційна робота бакалавра друкується за допомогою комп'ютеру на одній стороні аркушу білого паперу формату А4 (210x297мм), абзацний відступ 1,2 мм, міжрядковий інтервал — 1,5 (до 30 рядків на сторінці) і набирається шрифтом Times New Roman, 14. Формули набираються в Microsoft Equation 3,0. Деякі таблиці та ілюстрації, при необхідності, можна виконувати на папері формату А3.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий, верхній та нижній – не менше 20 мм, правий – не менш, як 10 мм.

Текст основної частини кваліфікаційної роботи бакалавра поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи бакалавра “ЗМІСТ”,

”ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ”, ”ВСТУП”, ”РОЗДІЛ”, ”ВИСНОВКИ”, ”СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, ”ДОДАТКИ” друкують великими літерами, симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень їх розділяють крапками. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці заголовку, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Відстань між заголовками (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2-3 інтервалам.

Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

4.2. Нумерація.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи бакалавра є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульних аркушах номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини, як ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ не нумерують. Номер розділу ставлять після слова ”РОЗДІЛ”, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номеру підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номеру підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: ”2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номера розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номеру повинна стояти крапка, наприклад: ”1.3.2.” (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовку. Підпункти нумерують у межах ко-

жного пункту за такими ж правилами як пункти.

4.3. Ілюстрації

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом “Рис. ” і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрацій повинен складатися з номеру розділу і порядкового номеру ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією вирівнюванням по середині.

4.4. Таблиці

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці, розміщують напис “Таблиця ” із зазначенням її номеру. Номер таблиці повинен складатися з номеру розділу і порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад “Таблиця 1.2” (друга таблиця першого розділу).

При переносі частини таблиці на іншу сторінку слово “Таблиця ” і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова “Продовження табл.” і вказують номер таблиці, наприклад:

“Продовження табл. 1.2”.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово “Таблиця ” починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки стовпчиків та рядків таблиць повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з вели-

ких - якщо вони є самостійними.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи, або поворотом за годинниковою стрілкою.

4.5. Формули

Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номеру розділу і порядкового номеру формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правої сторони аркушу на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

При використанні формул автор повинен подавати пояснення значень символів і числових коефіцієнтів безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і коефіцієнту необхідно подавати з нового рядка. Символи, що використовуються у формулах повинні мати одиниці виміру.

4.6. Посилання на літературні джерела

Як було вказано вище, при написанні кваліфікаційної роботи бакалавра автор повинен давати посилання на літературні джерела, матеріали, звідки запозичений той чи інший матеріал або окремі результати.

Посилання в тексті роботи на джерела слід розпочати порядковим номером за переліком посилань виділеним двома квадратними дужками, наприклад, "...у працях [1-7]..."

4.7. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел можна розміщувати одним з таких способів: у порядку згадування джерел у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або найменувань. Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту ГОСТ 7.1-84, ДСТУ 3582-97, ГОСТ 7.12 – 93. Приклади оформлення окремих джерел наведені у додатку Д.

4.8. Оформлення додатків

Додатки оформлюються як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожен додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої літери друкується слово “Додаток ” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г,Є,І,Ї,Й,Щ,Ч,Ь. Наприклад: Додаток А.

5. ОРГАНІЗАЦЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Студент допускається до захисту кваліфікаційної роботи за таких умов:

1. Позитивна оцінка з державного іспиту (допуск до державного іспиту можливий тільки при відсутності академічних заборгованостей).
2. Наявності:
 - 2.1. завершеної кваліфікаційної роботи;
 - 2.2. презентації кваліфікаційної роботи;
 - 2.3. позитивного відзиву наукового керівника;
 - 2.4. позитивних оцінок консультантів;
 - 2.5. залікової книжки;
 - 2.6. допуску до захисту роботи завідуючого випускаючою кафедрою економічного аналізу та фінансів.

Захист кваліфікаційних робіт бакалаврів проводиться на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії за участю не менш як половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії та керівника кваліфікаційної роботи бакалавра, державною мовою (у випадку, якщо з поважних причин студент не володіє державною мовою України, за згодою ДЕК він може викладати результати досліджень російською мовою). Якщо кваліфікаційна робота виконувалась іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою), бакалавр повинен доповідати відповідною іноземною мовою,

а на захисті повинен бути присутній його консультант з кафедри іноземних мов. При цьому роздатковий матеріал, який надається членам ДЕК повинен бути виконаний українською та іноземною мовами. Зміст роздаткового матеріалу, поданого різними мовами повинен бути ідентичним.

Процедура захисту кваліфікаційної роботи бакалавра складається з:

- доповіді студентом основних результатів виконаних досліджень (в межах 15 хвилин);
- відповідей на запитання членів ДЕК;
- відповідей на зауваження керівника, консультанта та рецензента;
- підведення підсумків захисту кваліфікаційної роботи.

Доповідь повинна супроводжуватись презентацією.

У доповіді автор кваліфікаційної роботи на отримання кваліфікації бакалавра повинен розкрити:

- актуальність, мету, об'єкт, предмет і задачі дослідження;
- основний зміст виконаної кваліфікаційної роботи;
- практичну цінність одержаних результатів;
- ступінь впровадження результатів кваліфікаційної роботи.

ДОДАТКИ

Додаток А

Теми кваліфікаційних робіт бакалаврів

1. Для студентів які проходили переддипломну практику на підприємствах

1. Планування оборотних активів та оцінка їх використання.
2. Вибір ефективних методів оцінювання інвестиційних проектів.
3. Планування прибутку підприємства за рахунок фінансових активів.
4. Організація взаємовідносин підприємства та комерційного банку.
5. Оцінка впливу форми розрахунків на стан дебіторської заборгованості.
6. Розробка графіків погашення кредитів та сплати відсотків при різних видах кредитування.
7. Планування формування та розподілу прибутку підприємства.
8. Планування використання власного капіталу.
9. Розробка плану фінансування інвестиційної діяльності за рахунок емісії облігацій.
10. Податкове планування на промисловому підприємстві.
11. Планування показників фінансово-господарської діяльності підприємства.
12. Факторний аналіз прибутку та показників рентабельності.
13. Планування собівартості продукції та шляхів її зменшення.
14. Планування грошових доходів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
15. Планування внутрішніх темпів розвитку підприємства.
16. Планування виробничих запасів підприємства.
17. Планування забезпечення поточної фінансово-господарської діяльності підприємства.
18. Формування ефективних джерел фінансування діяльності підприємства.
19. Планування заходів, спрямованих на поліпшення фінансового стану підприємства.
20. Планування заходів підвищення рентабельності роботи підприємства.
21. Планування фінансової сталості та платоспроможності підприємства.
22. Планування комплексної ревізії та тематичної перевірки.
23. Визначення резервів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.
24. Аналіз руху грошових коштів та змін власного капіталу підприємства.
25. Бюджетування на промисловому підприємстві.
26. Фінансова діяльність промислових підприємств і напрями її удосконалення.
27. Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення.
28. Фінансова діяльність підприємств житлового господарства і напрями її удосконалення.
29. Інвестиційна діяльність страхових компаній та її ефективність.

30. Фінансові ресурси підприємства і джерела їх формування.
31. Власний капітал як фінансове джерело функціонування підприємства
32. Інвестиційна діяльність підприємства та її ефективність.
33. Податок на прибуток та його вплив на фінансовий стан підприємства
34. Формування капіталу підприємства і ефективність його використання
35. Формування прибутку підприємства і шляхи його збільшення.
36. Формування витрат діяльності підприємства і їх вплив на фінансові результати.
37. Амортизаційна політика на підприємстві та оцінка її ефективності.
38. Організація фінансової діяльності на підприємстві і напрями її удосконалення.
39. Визначення вартості джерел фінансування підприємства
40. Розробка фінансового плану підприємства

2. Для студентів які проходили переддипломну практику у фінансово-кредитних установах

1. Визначення надійності та ліквідності кредитної установи.
2. Страхування майна підприємства та визначення механізму виплати страхового відшкодування.
3. Страхування врожаю сільськогосподарських культур.
4. Організація емісії цінних паперів підприємства.
5. Визначення процентного та безпроцентного доходу банку при кредитуванні підприємств.
6. Фінансова діяльність комерційних банків і напрями її удосконалення.
7. Фінансова діяльність інвестиційних фондів і напрями її удосконалення.
8. Фінансова діяльність страхових організацій і напрями її удосконалення.
9. Особливості формування і розвитку ринку цінних паперів в Україні.
10. Формування і розвиток ринку фінансових послуг в Україні.
11. Формування портфелю банківських продуктів
12. Організація операцій банку на валютному ринку
13. Оцінка якості кредитного портфеля банку
14. Організація моніторингу клієнтів банку у системі управління кредитними ризиками
15. Обґрунтування доцільності використання банком лізингових послуг.
16. Особливості оподаткування комерційних банків
17. Обґрунтування структури та обсягів депозитних операцій комерційних банків
18. Формування прибутку банку на основі надання клієнтам трастових послуг
19. Планування комісійного прибутку комерційного банку
20. Планування процентного прибутку банку
21. Планування кредитних ресурсів комерційного банку
22. Організація іпотечного кредитування у комерційному банку

3. Для студентів які проходили переддипломну практику в фінансових відділах органів місцевого самоврядування, контрольно-ревізійних управліннях, податкових інспекціях, казначействі

1. Організація емісії муніципальних облігацій.
2. Планування обсягів доходів і видатків бюджетної установи.
3. Планування видатків місцевого бюджету.
4. Роль податків у формуванні місцевих бюджетів.
5. Податок на додаткову вартість і його роль у формуванні доходів бюджету
6. Визначення потреб місцевого бюджету у фінансових ресурсах
7. Визначення можливостей власних джерел фінансування місцевого бюджету
8. Визначення необхідних обсягів трансфертів у межах міжбюджетних відносин
9. Визначення джерел фінансування регіональних інвестиційних проектів
10. Формування єдиного кошторису бюджетної організації
11. Визначення необхідних обсягів фінансування бюджетної організації
12. Формування фінансового плану бюджетної організації
13. Проект випуску та погашення муніципальних цінних паперів
14. Обґрунтування системи місцевих податків
15. Визначення умов беззбиткового функціонування комунальної власності
16. Обґрунтування доцільності використання концесії в управлінні комунальною власністю
17. Визначення вартості майна місцевої громади
18. Планування розподілу фінансових ресурсів місцевого бюджету
19. Визначення шляхів підвищення надходжень до місцевих бюджетів
20. Співставлення структури доходів та видатків бюджетів різних країн світу

Додаток В
Титульний аркуш кваліфікаційної роботи бакалавра

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут заочної освіти

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Кафедра економічного аналізу та фінансів

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

магістра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему **«Запобігання банкрутства в системі антикризового управління підприємством (на прикладі ТОВ «XXX»)**

Виконав: студент **6** курсу групи **М-ФК-11**
спеціальності **8.03050801 «Фінанси і кредит»** (за спеціалізованою програмою
«Управління фінансами у сфері бізнесу»)

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Іванов Іван Іванович

(прізвище та ініціали)

Керівник: **О.С.Галушко**
(прізвище та ініціали)

Рецензент: **П.П.Петров**
(прізвище та ініціали)

Додаток Б
Титульний аркуш дипломної роботи

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»**

(повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут, факультет Інститут заочно-дистанційної освіти

Кафедра Економічного аналізу та фінансів

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

Спеціальність 8.03050801 - фінанси і кредит (за спеціалізованою програмою

«Управління фінансами у сфері бізнесу»

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.В.Єрмошкіна

“ ___ ” _____ 2014 року

**З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Іванову Івану Івановичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи **«Запобігання банкрутства в системі антикризового управління підприємством (на прикладі ТОВ "XXX")»**

керівник роботи **д.е.н., професор Галушко Ольга Сергіївна,**

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “ ___ ” _____ 20__ року № ___

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Додаток Д

Приклади оформлення окремих джерел

а) закони, укази, постанови і т.п.:	<p>1. Конституція України. –К.: Юрид. літ. , 1996.- 50 с.</p> <p>2. Указ Президента України № 522/97 від 11.10.97р. "Про надання Державній гірничій академії України статусу національної" //Урядовий кур'єр. - 1997. -№109-110. -С. 7.</p> <p>3. Закон України № 283/97-ВР "Про оподаткування прибутку підприємств" // Баланс. - 1998. - № 1. - С. 3 - 46.</p>
б) книги:	<p>4. Задоя А.О., Петруня Ю.Є. Основи економіки.- К.:Вища шк. Знання, 1998.- 479с.</p> <p>5. Основи економічної теорії / С.В. Мочерний, С.А.Єрохін, Л.О. Канищенко та ін. - К.: Академія, 1997.-463с.</p>
в) статті в журналах або газетах:	<p>6. Галушко О.С. Від констатації фінансового стану до управління фінансами підприємств //Фінанси України. – 1999.- 5 - С.18-26.</p> <p>7. Галушко О.С. Доходність інвестицій в економіке України//Академічний огляд– 1999.-№1.-С.14 - 19.</p>
г) статті у збірниках:	<p>8. Pivniak G., Pilov P. Technology of development state standards of tertiary education in Ukraine//27 Symposium "Ingenieurpadagogik '98".-Moskow, Russia, 1998.- P. 87- 90. (MADI).</p>
д) дисертації:	<p>9. Метеленко Н.Г.Підвищення ефективності функціонування підприємств на базі розробки комплексної системи управління витратами: Дис... канд.екон.. наук: 08.06.01 - Дніпропетровськ, 2002.- 193 с.</p>
ж) стандарти:	<p>10. ГОСТ 7.1- 84. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления.- Взамен ГОСТ 7.1- 76; Введ. с 01.01.86.</p>
з) методичні матеріали:	<p>11. Пакети комплексних кваліфікаційних завдань, комплексних контрольних робіт. Вимоги до складових, методичні поради, приклади реалізації / В.О. Салов. - Дніпропетровськ: НГА України, 1999. – 63 с.</p>
і) електронні документи в Internet :	<p>12. Национальная электронная библиотека (Електрон. ресурс) / Спосіб доступу: URL: http://www.nns.ru/sources/index/html. – Загол. з екрана.</p> <p>13. Автореферати дисертацій: електронна наукова бібліотека НБУВ (Електрон. ресурс) / Спосіб доступу: URL: http://www.nbuv.gov.ua/eb/. – Загол. з екрана.</p>

**Галушко Ольга Сергіївна,
Штефан Наталія Миколаївна**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання кваліфікаційної роботи**

***освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з фінансів
галузі знань 0305 Економіка і підприємництво
напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»***

Видано в авторській редакції

Підп. до друку 01.07.2013. Формат 30x42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,45.
Облік.-вид. арк. 1,45. Тираж 50 пр. Зам.№_____

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»
49027, м. Дніпропетровськ, просп. К.Маркса,19.